

Sait Faik Abasıyanık - Yaşasın Dünya

Haz. Mehmet Can Sevinç, VakıfBank Kültür Yayınları, s.77-79

Hangi eli kalem tutan ondan bahsetmemiştir? Hangi Türkçe hocası talebesine bu ebedî tahrir vazifesini vermemiştir? Benim hatırladığım bahar da böyle bir tahrir vazifesinin içindeki bahardır. Bugün evimden çıkıp otobüse atladığım zaman, insanların yüzünde ve şehrin aydınlık, kalabalık çarşılarında, denizin rengi üstünde öyle bir kıpırdanış, öyle bir gülüş vardı ki Kâğıthane'ye doğru açılmaya, ormanlara doğru girmeye hacet yoktu.

Şehrin içinde, bu yapraksız ve ağaçsız İstanbul şehrinin kaldırımları üstünde bile baharı görmek mümkündü. Yani bahar artık şehirlilere bir realite değildir. Bir hayaldir, belki bir kış günü, ortalık poyrazla ve tipi ile altüst olurken bile gözümüzü kapayıp bir pastanede onu düşünebiliriz. Biz şehirliler artık böyle mahlûklar olduk!

Hâlbuki bahar oradadır. Şehirden yüz metre uzaklaşır uzaklaşmaz başlar. İlk durakta otobüsten atlayarak geriye döndüm. Şehir haricine çıktım. Önce birtakım konserve kutularının, teneke ve demir parçalarının birbiri üstüne yığıldığı uçurumların, sonra kıpkırmızı çıplak bir saha üstüne yıkılmış tuğla harmanlarının arasında baharı aradım.

Şehre ve şehirliye küsmüş vahşi köpekler sırtlarda dolaşıyorlar. Ta uzaklardan insana durup bir dakika bakıyorlar. Sonra birdenbire kuyruklarını kısarak kaçıyorlardı. Bu tarafın şehir haricinde de baharı bulmak mümkün değil. Nerededir?

Birtakım ağaçların üstünde parça parça bir iki yaldız... Bir iki yeşillik... Bu kel ve yarı sersem çimenlerin üstündeki bu ortası sarı, kenarları beyaz çiçek midir bahar?

Bu göz alabildiğine aydınlık, bu mavi gök, bu su... Bu şarkı söyleyen kız mıdır bahar? Kendi kendime baharın bir yalandan, bir insan tahayyülünden başka bir şey olmadığını düşündüm. Yaz denizde yıkanan insanlar mıdır? Kış damlardan sarkan buz mudur? Bahar da bir avuç papatya, bir iki kırmızı gelincik, birkaç Çingene kızının şalvarı mıdır?

Bahar da öteki mevsimler gibi fikrî bir şey midir? Hakikatte bahar denilen bir şey yok mudur?

Böyle düşünürken bir yolun dönemecinde iki kişiye rastladım. Ellerini birbirlerinin beline sarmışlardı. Bu ara bu iki kişiden dişisi bol, tatlı bir kahkaha savurdu. Köpeklerin kuyruklarını kısarak moloz yığınlarından yukarıya, tepeye doğru kaçtıklarını gördüm. Tuğla harmanındaki ameleler durup ellerini gözlerine siper ederek etrafı aradılar.

İşte o zaman, yalnız insanın baharı ne kadar arasa bulamayacağını hissettim.

Artık ne çiçekçi camekânlarını süsleyen laleler, ne şadırvanlardaki suyu canlandıran güneş, ne göğsü açılmış kız, ne çimenlere burnunu sokmuş çocuk, ne güneşlenen hasta, ne bastonuna dayanmış sakın yürüyen ihtiyar, ne bu papatya, ne bu gelincik, ne de yeşil burunlarını göstermiş tomurcuklar, yalnız adama baharın hakikisini getiremezler.

Pazar günleri şehir haricinden dönen tramvaylarda yanakları kızarmış kızların kucaklarındaki kocaman pembe dallar bir hazin macera! Apartmanın avuç içi kadar bahçesindeki erik ağacı, Beyoğlu'nda akşamları dolaşan bir Rus kadınının yaptığı ve satın aldığım bir yapma ağaçtır;

vapurla geçerken Boğaziçi sırtlarındaki kuytu ağalıkları ise şair Bedri Rahmi yapmış veya Yahya Kemal yazmıştır. Birisinin tablosundan, ötekinin şiirinden koparıp buraya asmışlar. Yoksa böyle bir şey yoktur!

Baharı şehir dışından şehir içine taşıyan güzel kızlar istedikleri kadar gülsünler, güneş onların yanaklarını istediği kadar kızartmış olsun, yalnız adamın baharı yoktur.

Kâğıthane Deresi'ne varmıştım. Otlar bütün hızıyla fışkırmışlardı. Ağaçlarda tek tük hareket vardı. İstesem derhâl baharı bulurdum. Niçin bulamadım, bilmem!

Aşmış olduğum tepenin kuytu yerinde bıraktığım çift, hangi memleketin baharı meşhursa o meşhur baharın içindedirler. Ben topraktan taptaze, canlı, âdeta ateşli fırlamış bu taze çimenlerin içine boylu boyunca uzandığım hâlde baharı bulamıyorum.

Baharı bulamamamın sebebini bir türlü keşfedemiyorum. Fakat birçok sebepler bulabilirim: Derim ki yalnız adamın baharı yoktur. Nasıl yoktur? Yalnız adamın baharı olmaz olur mu? Yalnız adamın bir sevdiği vardır. Ve o sevgili yalnız adamın her zaman yanındadır. Her zaman rüzgârlı, esmer ve ince yüzü, perişan saçlarıyla yanı başında yürür.

Yalnız adam çimenlere yattığı ve ağzına bir yonca aldığı zaman ne kadar kederli, ne kadar bedbin olursa olsun aynı şehir içindeki sevgilisinin de aynı rüzgârı ve aynı ılık güneşi gördüğünü hissedip teselli bulur ya!

İşte bahar. Bu baharı bulamamak değil, sevgiliyi bulamamaktır. Bu bir hasrettir, başka bir şey değil.